

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*

The Development of Analytical Reading Ability of Matthayomsuksa

4 Students taught by Problem Based Learning

ประภาศรี เปี่ยมอยู่

Praphasi Piam-yoo

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Silpakorn University, Thailand.

Email: ka_rak_m139@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย อำเภอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 35 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) วิธีการจับสลาก กำหนดระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 12 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2) ความ

*Received September 7, 2019; Revised September 19, 2019; Accepted December 8, 2019

ความเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ : การอ่านวิเคราะห์; การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน; มัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare the analytical reading ability of Matthayomsuksa 4 students before and after learning with problem based learning. 2) to study the opinion about learning with problem based learning of Matthayom 4 students. The samples were 35 students of Matthayomsuksa 4 Amphawanwitthayalai School, Amphawa district, Samutsongkhram province, during the second semester of Academic year 2018. They were selected by simple random sampling. The experiment was taken 6 weeks, 2 times per week, total 12 timers. The research instruments were 1) lesson plan 2) test of analytical reading ability and 3) questionnaires to analyze student's opinions about learning with problem based learning. The data were analyzed by mean ($\bar{X}$), standard deviation of items (S.D.) and t-test dependent

The results of this research were as follows: 1) the analytical reading ability of Matthayomsuksa 4 students after learning with the problem based learning was significantly higher than before learning at the .05 level. 2) The opinions of Matthayomsuksa 4 students about learning with problem based learning were highly agreement level.

Keywords: Analytical Reading Ability, Problem Based Learning, Matthayomsuksa

บทนำ

โลกปัจจุบันมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเทคโนโลยีและด้านวิทยาการต่าง ๆ รวมถึงส่งผลต่อการอ่านที่มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิมที่การอ่านมีเฉพาะอ่านในหนังสือหรือตำรา แต่ปัจจุบันพัฒนาให้สามารถอ่านผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ได้ จึงทำให้ทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั่วโลก การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ในทุก ๆ ปัจจัยย่อมต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ สังคมปัจจุบันเป็นสังคมใหญ่ที่เติบโตและแปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว การติดต่อกันโดยวิธีพบปะสนทนาย่อมทำได้ในวงจำกัด (ประทีป วาทิกทินกร และสมพันธ์ เลชะพันธุ์, 2533) ฉะนั้น การสื่อสารโดยการอ่านจึงมีความสำคัญมาก การอ่านนอกจากจะทำให้ผู้อ่านสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองการปกครอง ปัญหาดังกล่าวนี้นี้ต้องการการปรับตัวที่ถูกต้องเหมาะสมไม่แล้วจะต้องเผชิญกับปัญหาดังกล่าวด้วยความลำบากยากยิ่ง การอ่านช่วยให้บุคคลเผชิญกับปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง (ประทีป มหาจันทร์, 2530) และการอ่านช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างแนบเนียน เป็นการตอบสนองความสนใจและความอยากรู้อยากเห็น ขยายความคิดของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องใด เรื่องหนึ่งได้อย่างกว้างขวาง ปัจจุบันประเทศไทยมีความก้าวหน้าทางด้านการศึกษาและเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก ความเจริญเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้คนไทยชาติได้รับความก้าวหน้ามาใช้ในการศึกษาและการดำรงชีวิต หากประชาชนได้รับความเท่าเทียมทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทั่วถึงและเท่าเทียมกันจะยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาความรู้ความคิด ความสามารถของคนไทยให้ก้าวไกลมากยิ่งขึ้น

เมื่อศึกษาข้อมูลผลการประเมินการอ่านระดับโรงเรียน พบว่า ผลจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน O-NET (Ordinary National Educational Test) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย ปีการศึกษา 2560 สารการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการอ่านมีผลการประเมินยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านเท่ากับ 51.86 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 60 ดังนั้น นักเรียนควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่าปัญหาการอ่านและการอ่านวิเคราะห์ที่พบ มี 3 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านผู้เรียน พบว่า มี

ผู้เรียนบางส่วนอ่านหนังสือไม่ออก ไม่พยายามฝึกหัดและพัฒนาตนเอง ผู้เรียนมีความเบื่อหน่ายในการอ่าน สืบเนื่องจากการทำแบบทดสอบที่มีบทความยาวให้อ่าน ผู้เรียนจะไม่อ่านพร้อมทั้งตอบแบบเดาสุ่ม ผู้เรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกให้อ่านวิเคราะห์ ผู้เรียนจึงขาดความมั่นใจในการตอบคำถามและกังวลเกี่ยวกับคำตอบว่าเมื่อตอบแล้วจะผิด จึงส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะการอ่านวิเคราะห์ ด้านที่ 2 ด้านผู้สอน พบว่า ผู้สอนมีวิธีสอนและการจัดกิจกรรมที่ไม่ดึงดูดความสนใจจึงทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และด้านที่ 3 ด้านสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการทำกิจกรรมหรือเมื่อต้องใช้สื่อเทคโนโลยีในการช่วยสอน

การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ แต่วิธีที่น่าสนใจและสามารถนำมาปรับใช้กับการอ่านวิเคราะห์ได้และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน คือ การสอนโดยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสนใจและความกระตือรือร้นของผู้เรียนในการเรียนมากขึ้น อีกทั้งเมื่อได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ จะทำให้เกิดความมั่นใจในการตอบคำถามเพราะได้ผ่านกระบวนการคิดใคร่ครวญก่อนตอบ (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2553) การสอนโดย ใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหา โดยที่ปัญหาจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้และแสวงหาความรู้เพื่อที่จะได้พบคำตอบหรือความเข้าใจในปัญหานั้นด้วยตนเองพร้อมทั้งประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ได้ เพราะผู้เรียนเกิดภาวะสงสัยและต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพื่อขจัดข้อสงสัยที่เกิดจากการอ่าน ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาจริงหรือสถานการณ์ต่างๆและร่วมกันคิดหาทางแก้ปัญหา นั้น ๆ

ในฐานะที่ผู้วิจัยปฏิบัติการสอนและมีความสนใจการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ในการสอนภาษาไทยการอ่านวิเคราะห์ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้จัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย เพราะในเนื้อหาเกี่ยวกับการอ่านเนื้อความประเภทบทความ สารคดี และเรื่องสั้น ผู้วิจัยแก้ไขปัญหาที่พบอย่างมีระบบ พร้อมทั้งได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและนำไปสู่การสร้างชิ้นงานที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัยพื้นฐาน (Pre Experimental Designs) แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน (One-Group Pretest - Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2557) มีการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการทดลอง ขั้นสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ขั้นตอนการทดลอง และขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนเตรียมการทดลอง

ศึกษาค้นคว้าหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย พุทธศักราช 2551 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์และแบบสอบถามความคิดเห็น จากนั้นกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประชากรที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จำนวน 5 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 172 คน โดยจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

ขั้นสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้ ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย พุทธศักราช 2551 การอ่านวิเคราะห์ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) ขั้นกำหนดปัญหา 2) ขั้นทำความเข้าใจปัญหาที่กำหนด 3) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ 5) ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ 6) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน

จากนั้นเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการ อ่านวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันแต่สลับตัวเลือก โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษาวิเคราะห์ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง มัธยมศึกษาปีที่ 4 และหลักสูตร สถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย พุทธศักราช 2551 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มีสาระเกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์ สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ โดยกำหนดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของบลูม คือ จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์

สังเคราะห์ และประเมินค่า สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยตรวจให้คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 45 ข้อ ให้ครอบคลุมตารางวิเคราะห์ข้อสอบ นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำถาม การใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) และนำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย 1 ห้อง จำนวน 32 คน ที่เคยเรียนเรื่องการอ่านวิเคราะห์มาแล้ว เมื่อนำไปใช้แล้วจึงนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพรายข้อโดยหาค่า ความยากง่าย (level of difficulty หรือ ค่า p) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination หรือ ค่า r) โดย ได้แบบทดสอบทั้งหมด 45 ข้อ และคัดเลือกข้อสอบไว้จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.28 - 0.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.50 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ที่คัดเลือกไว้ 30 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อที่ได้ปรับปรุงไปใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอนการสร้าง โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย จากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วยประโยคข้อความ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีของลิเคิร์ท(Likert) จากคู่มือการสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัยของสำนัก

ทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2539: 47) ซึ่งถาม 3 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ จากนั้นนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) และนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที ตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบ เพื่อหาค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนกับแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 6 แผน ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน(post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนเพียงแต่สลับตัวเลือกเวลา 60 นาที จากนั้นผู้วิจัยตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและแปลผล

ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและเพื่อสรุปผลการทดลอง ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ที่จัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D.) จากนั้นเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ และวิเคราะห์ความแตกต่างโดยการทดสอบค่าที แบบไม่อิสระต่อกัน (T-test for Dependent)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง

ผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า คะแนนการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างก่อนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 14.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.28 และหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 23.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.18 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย พบว่า ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

กลุ่มทดลอง	N	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	35	30	14.17	4.28	11.90*	.000
หลังเรียน	35	30	23.69	3.18		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 35 คนพบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยภาพรวมเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.17 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ลำดับที่ 1 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.22 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 ลำดับที่ 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.44 และลำดับที่ 3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.51 ตามลำดับ ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

รายการ	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ความคิดเห็นด้านบรรยากาศการเรียนรู้	4.22	0.53	มาก	(1)
ความคิดเห็นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.15	0.44	มาก	(2)
ความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.15	0.51	มาก	(3)
ผลรวม	4.17	0.43	มาก	

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถอภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

พบว่า ความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.17 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.28 และความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.69 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.18 เมื่อทำการทดสอบพบว่า ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยว่า ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างมาก

เนื่องจากการจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ และได้ทำงานร่วมกับเพื่อนซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจในการทำงานมากยิ่งขึ้นจึงส่งผลให้ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนพัฒนาขึ้น เพราะนักเรียนได้ร่วมกันอ่านวิเคราะห์เกี่ยวกับรายละเอียดของเรื่อง ตีความจากเรื่อง จำแนกแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น การลำดับเนื้อเรื่อง สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่อง สามารถวิเคราะห์เรื่อง บอกจุดประสงค์ แนวคิดคุณค่าของเรื่องได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย ภิรมย์รัตน์ (2533) กล่าวว่า การอ่านวิเคราะห์ประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้ 1) การจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากข้อความที่อ่าน 2) การประเมินค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูล 3) การแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่านซึ่งประกอบด้วยการใช้ปัญญาและอารมณ์หรือความประทับใจจากข้อความที่อ่าน และ 4) การนำไปใช้ โดยผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2555) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แบบกลุ่ม ช่วยเพิ่มพูนความรู้ของนักเรียนทั้งเป็นรายคนและเป็นภาพรวมสร้างระดับแรงจูงใจ ความมั่นใจ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนนักเรียน

ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นรายด้านพบว่า ด้านบรรยากาศการเรียนรู้มีค่าความคิดเห็น มากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นภาพรวมในระดับเห็น ด้วยมาก โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า บรรยากาศการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสนุกกับการทำกิจกรรมและให้ความสนใจกับกิจกรรม เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่นักเรียนไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน อีกทั้งนักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม พร้อมกับได้รับสาระความรู้และประโยชน์จากการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม รองลงมาคือด้านการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีระดับความคิดเห็นภาพรวมในระดับ เห็นด้วยมาก โดยมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเนื้อหา ทำให้นักเรียนได้ฝึกอ่านวิเคราะห์เรื่องอย่างมีขั้นตอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการรู้และรู้จักแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และด้านสุดท้ายด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งมีค่าความคิดเห็นน้อยที่สุด โดยมีความคิดเห็นว่่านักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ ได้ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและการแก้ปัญหาและได้เรียนรู้วิธีการในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม

สอดคล้องกับแนวคิดของ เกียรติกำจร กุศล (2554) กล่าวว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการเรียนที่สนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้ฝึกสมองได้ตั้งคำถาม ได้แสดงความคิดเห็น ได้ทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม ได้ความสามัคคีได้ใกล้ชิดครูผู้สอน มีสมาธิขณะเรียน กล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักการแก้ปัญหา ฝึกความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ญดาภักดิ์ กิจทวี (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผล การเรียนรู้และทักษะการแก้ปัญหาเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ครูควรฝึกทักษะการตั้งประเด็นคำถามหรือสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ โดยการใช้คำถามที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจของนักเรียน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน อาทิเช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม เป็นต้น

2. การเรียนการสอนควรเริ่มจากการอ่านวิเคราะห์เนื้อหาของบทอ่านหรือบทความที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน โดยเริ่มจากเนื้อหาที่มีปริมาณน้อยไปสู่เนื้อหาที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ เช่น นิทาน บทความ เรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น

3. การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ควรมีกิจกรรมการอ่านวิเคราะห์มากกว่า 1 ชั่วโมง หรือควรเป็นชั่วโมงสอนที่ต่อเนื่องกัน 2 ชั่วโมง เพราะนักเรียนจะสามารถร่วมกันอ่านวิเคราะห์เนื้อหาได้มากขึ้นรวมถึงการเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่พบในเนื้อหาของบทอ่าน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถนำไปปรับใช้กับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านพิจารณาวรรณกรรมประเภทนวนิยายได้
2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถนำไปใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับหลักภาษา เช่น เรื่องคำ ชนิดของประโยค เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง: References

- ญดาภัก กิจทวี. (2551). *การศึกษาผลการเรียนรู้และทักษะการแก้ปัญหา เรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Kittawee, Y. (2008). *The Study Of Learning Outcomes And Problem Solving Skill Toward Economics In Day Life Of The Third Grade Students Taught By Problem Based Learning*. Thesis Master of Education, Silpakorn University.
- เกียรติกำจร กุศล. (2554). *รวมบทความ PBL ฉบับพิเศษ การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน นครศรีธรรมราช: โรงพิมพ์ดีชัย*.
- Kusol, K. (2011). *Special Gather Article PBL (Problem-Based Learning)*. Nakhon Si Thammarat: Deechai publisher.
- ประเทิน มหาพันธ์. (2530). *การสอนอ่านเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- Mahakhan, P. (1987). *Basic Reading Teaching*. Bangkok: Odeon Store.

416 วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2562)

สำนักทดสอบทางการศึกษา. ค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบ O-NET ม.6 จำแนกตามราย
มาตรฐานการเรียนรู้ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย
จังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10. เข้าถึงเมื่อ 21 มีนาคม
2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.niests.or.th>

National Institute of Educational Testing Service. *Ordinary National Education
Test M.6 divided by standard Learning National Level Ecademic year
2015 Ampanwanwitthayalai school Samutsongkhram The Secondary
Education Service Area Office 10.* On 2014 March 21. Retrieved from
URL <http://www.niests.or.th>.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: ตถาตา
พับลิเคชั่น.

Phanit, W. (2012). *Learning Method for students for 21st Century*. Bangkok:
Tathata Publication.

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2553). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิคพรินต์.

Susawrad, P. (2010). *Development Thinking*. Bangkok: 9119 Technique Printing.

ประทีป วาทิกทินกร. (2533). *การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม*. กรุงเทพมหานคร: อักษร
เจริญทัศน์.

Wathikthinkorn, P. (1990). *Reading and Inquiring Literary*. Bangkok:
Aksonjareinthad.

